

Súd: Okresný súd Piešťany
Spisová značka: 6C/5/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2514200120
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Petrovičová
ECLI: ECLI:SK:OSPN:2019:2514200120.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Piešťany sudkyňou JUDr. Janou Petrovičovou v spore žalobcov: 1/ A. R., F.. XX.XX.XXXX, T. XXX XX C. XXX, 2/ E. R., F.. XX.XX.XXXX, T. XXX XX C. XXX, obaja zastúpení: Advokátska kancelária JUDr. Jakub Mandelík, s. r. o., so sídlom Heydukova 12, 811 08 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 47 234 318 proti žalovaným: 1/ C. C., F.. XX.XX.XXXX, T. H., 2/ KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefánikova 17, 811 05 Bratislava, IČO: 31 595 545, zastúpený: Advokátska kancelária Legal Cases s.r.o., so sídlom Alžbetínske námestie 328, 929 01 Dunajská Streda, IČO: 36 720 097 o náhradu nemajetkovej ujmy takto

rozhodol:

I. Žalovaní 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť žalobcovi 1/ sumu vo výške 30.000,- Eur, a to do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného.

II. Žalovaní 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť žalobkyni 2/ sumu vo výške 30.000,- Eur, a to do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného.

III. Vo zvyšnej časti súd žalobu z a m i e t a.

IV. Žalobcovia 1/ a 2/ majú n á r o k na náhradu trov konania voči žalovaným 1/ a 2/ v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou súdu v elektronickej podobe bez autorizácie dňa 13.01.2014, dodatočne doručenou v listinnej podobe dňa 15.01.2014 sa žalobcovia 1/ a 2/ domáhali, aby súdu uložil žalovanému 1/ povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu vo výške 50.000,- Eur, žalovanému 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu vo výške 50.000,- Eur, žalovanému 1/ povinnosť zaplatiť žalobkyni 2/ titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu vo výške 50.000,- Eur, žalovanému 2/ povinnosť zaplatiť žalobkyni 2/ titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu vo výške 50.000,- Eur, tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného. Zároveň sa žalobcovia 1/ a 2/ domáhali náhrady trov konania voči žalovanému 1/ a 2/.

2. Žalobu žalobcovia odôvodnili tým, že dňa 19.01.2011 v čase približne o 14.00 hod., viedol žalovaný 1/ ako vodič motorové vozidlo zn. Citroën ZX, EČV: H. - XXXBY po komunikácii v smere od Veľkých Kostolian na obec Veselé, pričom neprispôsobil rýchlosť jazdy vozidla svojim schopnostiam, pri obchádzaní autobusu zn. SOR, EČV: Q. - XXXCF stojaceho na autobusovej zastávke bez nástupného ostrovčeka prešiel do protismeru, kde pravou prednou časťou vozidla narazil do dcéry žalobcov maloletej I. R., nar. XX.XX.XXXX, T. C. Č.. XXX, XXX XX R. H. H., ktorá v tom čase spolu s maloletou J. D.

prechádzala cez vozovku a nachádzali sa v strede protismerného jazdného pruhu. Maloletá I. R. utrpela v dôsledku dopravnej nehody závažné poranenia, následkom ktorých umrela dňa 20.01.2011. Rozsudkom Okresného súdu Piešťany zo dňa 07.12.2011 bol žalovaný 1/ právoplatne odsúdený za prečin usmrtenia v zmysle § 149 ods. 1 a 2 písm. a) a b) v spojitosti s § 138 písm. h) a § 139 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon. Žalovaný 1/ je pasívne vecne legitimovaný. Podľa § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka prevádzateľ motorového vozidla zodpovedá za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. V prípade, ak by sa v konaní preukázalo, že žalovaný 1/ nebol v čase dopravnej nehody prevádzateľom motorového vozidla, ktorým bola spôsobená škoda, jeho pasívnu vecnú legitimáciu subsidiárne odôvodňuje aplikácia § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalovaný 2/ je pasívne vecne legitimovaný. Podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení neskorších predpisov, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení. Podľa druhej vety § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z., poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať. Extenzívny výkladom sa medzi škody na zdraví v zmysle § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. zaraďuje aj nemajetková ujma, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody krytej povinným zmluvným poistením. Argumentáciu žalobcov potvrdzuje rozsudok Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 24.10.2013, sp. zn. C-22/12, v ktorom judikoval, že poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Nakoľko podľa správy zo Slovenskej kancelárie poisťovateľov bolo osobné motorové vozidlo zn. Citroën ZX, L.: H. - XXXBY poistené v čase dopravnej nehody, t. j. ku dňu 19.01.2011 poisťovateľom KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. VIG, (č. poisťovej zmluvy 6809222190), je dôvodne založená pasívna vecná legitimácia žalovaného 2/. Žalobcovia poukázali na § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka. Žalobcovia na preukázanie intenzity a charakteru citových väzieb medzi nimi a dcérou I. uviedli, že ich vzájomný emocionálny vzťah bol plný harmónie, lásky a porozumenia. Dcéra I. bola prvorodeným dieťaťom žalobcov, vynikala výborným školským prospechom a v kolektíve rovesníkov bola nesmierne obľúbenou. Venovala sa čítaniu kníh a ako každé dieťa v jej veku mala záľubu v chove zvierat. Zdôraznili, že v čase úmrtia mala I. iba 11 rokov, nemala žiadne zdravotné problémy a plnohodnotne a aktívne prežívala svoj život spôsobom zodpovedajúcim jej veku. Od úmrtia maloletej dcéry sa zhoršil psychický stav žalobcov, všetky aktivity s maloletou I. sa pre žalobcov naraz stali iba minulosťou. Obaja žalobcovia nečakali, že to bude také ťažké, mysleli si že sú dostatočne silní a že sa im možno časom podarí zmieriť so stratou ich milovaného dieťaťa. Aj keď sa snažia na ňu nemyslieť, nedokážu to. Boli zvyknutí, že sa dcéra vrátila zo školy a spoločne pripravovali domáce úlohy, prípadne išli spolu na prechádzku do prírody alebo sa venovali spoločenským hrám a rozvíjaniu jej talentu. I. mala život ešte len pred sebou. Všetky miesta žalobcom pripomínajú spoločné chvíle prežité spolu s dcérou. Je to pre nich tragédia, stále tomu nemôžu uveriť, že tu nie je. Ráno sa im vôbec nechce vstávať. Žalobcovia sa predtým aktívne zúčastňovali spoločenských a kultúrnych podujatí, pričom po smrti dcéry nemajú motiváciu a z ich života sa vytratilo nadšenie. Pre žalobcov bola ich maloletá dcéra jedinečným stvorením. Majú neustále pocity úzkosti. Narodené dieťaťko im síce robí nesmiernu radosť, ale potešenie zo života už nikdy nebude také ako predtým. Od úmrtia dcéry sa im zhoršil zdravotný stav, zle spia, nič ich nebaví. Nevedia si nájsť nejakú činnosť, ktorá by ich bavila a naplňovala ich život potechou. Ťažko sa sústreďujú, sú nervóznejší a výbušnejší. Každý deň musia myslieť na maloletú dcéru a nedokážu sa zmieriť s realitou. Pri spomienkach na dcéru si popláčú. Budúcnosť nerozoberajú, radšej sa nad tým nezamýšľajú a snažia sa všetok svoj voľný čas sústrediť na bábätko. Žalobcovia majú obrovský strach z budúcnosti, že by sa podobná vec mohla zopakovať. Pre žalobcov bolo úmrtie ich prvorodenej dcéry neočakávanou stratou a výrazným zásahom do ich života. S nebohou maloletou I. mali žalobcovia veľa plánov do budúcnosti, pričom smrť dcéry vážnym spôsobom zasiahla do ich spôsobu života. Je pre nich veľmi ťažké sa s tým vyrovnáť. Z uvedených skutočností preukázateľne vyplýva, že smrťou nebohej I. došlo k nezvratnému zásahu do súkromia žalobcov, preto sa v súlade s ustanovením § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka žalobca 1/, ako aj žalobkyňa 2/ domáhajú voči žalovaným náhrady nemajetkovej ujmy každý vo výške 50.000,- Eur.

3. Žalovaný 1/ sa k žalobe vyjadril písomným podaním doručeným súdu dňa 29.05.2014, ktorým žiadal žalobu zamietnuť. Vo vyjadrení uviedol, že uplatnený nárok neuznáva, nakoľko si myslí, že nemajetková ujma nevráti život dcére poškodeným a takisto je nereálne požadovať sumu 50.000,- Eur od osoby,

ktorá nie je majetkovo a finančne zabezpečená a doposiaľ je závislá na svojich rodičoch. V tomto prípade sa jednalo o dopravnú nehodu, ktorej vinníkom bol on sám, aj keď v predmetnom konaní došlo k viacerým porušeniam práv na obhajobu, nebolo nikdy zistené, prečo sa nehoda stala a prečo vyhasli dva mladé životy, bol odsúdený proti svojej vôli. Uviedol, že poškodené porušili § 53 ods. 3 zákona o cestnej premávke, poukázal aj na § 53 ods. 4. Ak by poškodené prechádzali riadne po priechode pre chodcov, nemusela sa celá autonehoda odohrať. Z logického hľadiska a z dôkazového materiálu je zrejmé, že vinníkom nehody nebol šofér, ale poškodené, nakoľko závažne porušili pravidlá cestnej premávky. Žalovaný sa nedokáže vyrovnáť s tým, čo sa v ten deň odohralo a je takisto na tom ako poškodení rodičia, ale z iného pohľadu a to takého, že má na svedomí dva ľudské životy a bude sa to niesť s ním do konca života, takisto bude jeho budúca rodina tým zasiahnutá, čiže bude mať celý zvyšok svojho života sťažený.

4. Žalovaný 2/ sa k žalobe vyjadril písomným podaním doručeným súdu dňa 17.03.2014. Vo vyjadrení uviedol, že práva na ochranu osobnosti sú svojbytným a samostatným nárokom, ktorým Občiansky zákonník poskytuje osobitnú ochranu, a preto uplatnenie práva na náhradu škody nedopĺňa, nerozširuje, ani nenahrádza uplatnenie nárokov z titulu práva na ochranu osobnosti. Preto pokiaľ by si chcel poškodený subjekt uplatňovať svoje nároky z titulu ochrany osobnosti v rámci poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla voči poisťovni škodcu, bude potrebné, aby krytie nárokov z daného právneho titulu bolo v poisťovnej zmluve osobitne zmluvne dojednané. Po prihliadnutí na okruh nárokov poškodeného v zmysle § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. vyplýva, že nároky z titulu zásahu do ochrany súkromia predmetný zákon nepokrýva, a teda nemôže byť daná zodpovednosť žalovaného 2/ za žalobcami uplatňovaný nárok. Žalovaný 2/ mal za to, že nemôže byť daná jeho vecná legitímácia v prípade, ak predmet konania tvorí právo na náhradu nemajetkovej ujmy podľa ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré si žalobcovia uplatňujú titulom plnenia z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. S poukazom na všetky uvedené skutočnosti mal žalovaný 2/ za to, že predmetom poistného krytia nie je nemajetková ujma, pričom uvedené nezmenilo ani rozhodnutie ESD C-22/12. Motorové smernice o zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla upravujú rozsah minimálneho poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, pričom samotná zodpovednosť za škodu je už predmetom vnútroštátnej úpravy. Vzhľadom na uvedené žiadal žalobu zamietnuť.

5. Žalobcovia a žalovaný 2/ súdu ďalej doručili písomné vyjadrenia (doručené 04.06.2014, 15.10.2014, 05.11.2014, v ktorých uvádzali svoje odlišné právne stanoviská ohľadom pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 2/. Ohľadom pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 2/ sa právni zástupcovia strán sporili aj na pojednávaní dňa 05.11.2014.

6. Medzitýmnym rozsudkom č. k. 6C/5/2014 - 155 zo dňa 05.11.2014, právoplatným dňa 06.05.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 24Co/128/2015 - 232 zo dňa 24.02.2016, súd rozhodol, že nárok navrhovateľov v 1. a 2. rade proti odporcom v 1. a 2. rade na náhradu nemajetkovej ujmy je čo do základu dôvodný.

7. Na základe žalovaným 2/ podaného odvolania vec preskúmal Krajský súd v Trnave, ktorý rozsudkom č. k. 24Co/128/2015 - 232 zo dňa 24.02.2016, právoplatným dňa 06.05.2016, rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti - proti odporkyňi 2/ potvrdil.

8. V rozsudku č. k. 24Co/128/2015 - 232 zo dňa 24.02.2016 Krajský súd uviedol, že má za to, že s použitím eurokonformného výkladu pojmov „náhrada škody, škoda na zdraví“ v ust. § 4 ods. 1, 2, 4 a § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a s prihliadnutím k samotnému účelu povinného zmluvného poistenia, z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorových vozidiel sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody, za ktorú možno priznať náhradu peňažnou formou podľa § 13 O. z., ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 381/2001 Z. z. Odvolací súd sa stotožnil s názorom JUDr. Rudolfa Čirča, sudcu Najvyššieho súdu Slovenskej Republiky, ktorý vo svojom odlišnom stanovisku voči rozhodnutiu NS SR sp. zn. 4 Cdo 168/2009 uviedol, že pre účely zákona Č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení je treba pojem škoda vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej

ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých, spočívajúci v zásahu do práva na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov. Podľa odvolacieho súdu takáto náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia, ako súčasť škody na zdraví. Odvolací súd dospel k názoru, že prvostupňový súd oprávnene použil euro konformný výklad § 4 ods. 2 ZoPZP, pretože jeho znenie nie je dostatočne určité a s prihliadnutím na judikatúru Súdneho dvora EÚ, je potrebné obsah pojmu škody na zdraví rozšíriť aj na nemajetkovú ujmu upravenú v § 13 ods. 2 OZ, nakoľko stratou blízkej osoby vniká pozostalým trvalá ujma, ktorá sa prejaví na následnej kvalite života pozostalých, pričom sa môže v jednotlivých prípadoch prejavíť aj na psychickom zdraví.

9. Na základe žalovaným 2/ podaného dovolania vec preskúmal Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý uznesením č. k. 7 Cdo 130/2017 zo dňa 29.11.2018, právoplatným dňa 14.02.2019, dovolanie odmietol.

10. V podaní doručenom súdu v elektronickej autorizovanej podobe dňa 12.02.2019 žalobcovia upustili od návrhu na svoj výsluch, nakoľko z dôvodu závažnej citovej ujmy nie sú schopní vypovedať vo vzťahu k nebohej dcére a navrhli výsluch svedkov.

11. Dňa 11.07.2019 žalobcovia doručili súdu písomné vyjadrenie. Vo vyjadrení uviedli, že I. bola ich jediné vytúžené dieťa, ich vzájomný citový vzťah bol veľmi silný. I. bola veľmi skromná, aj napriek tomu, že bola jedináčik. Milovala zvieratá, bola vynikajúcou žiačkou základnej školy, v 4. ročníku bola najlepšou žiačkou školy v anglickom jazyku. Veľmi rada a veľa čítala knihy. A zrazu sny zostali len snami a život sa im zosypal ako domček z kariet, keď ich milované dieťa navždy opustilo bez rozlúčky. Odchádza ráno s úsmevom do školy. Neprišla domov už nikdy a to len kvôli jednému grázlovi, ktorý ich dcérku spolu s jej kamarátkou J. zrazil na autobusovej zastávke, keď sa obe vracali zo školy domov. Šofér ani nepriznal svoju vinu, na súdnom pojednávaní sa arogantne usmieval a hľadel bez kúska ľútosti a viny do očí rodičom, ktorým svojim skutkom vytrhol srde z hrude. Dodnes sa od neho nedočkali ani slova ospravedlnenia. Žijú na dedine, denne stretávajú jej spolužiakov, teraz už dospelákov. Aj po toľkých rokoch im trhá srdcia, keď si predstavia I. po ich boku. Od tejto tragédie sa zmenilo všetko. Nič už nie je ako predtým. Mali spolu prežiť jej detstvo, dospievanie, pubertu, dospelosť. Namiesto toho všetkého jej chodia každý deň zapáliť sviečku a poliať kvety na cintorín. Nedá sa ani po toľkých rokoch opísať v liste takáto strašná bolesť, zúfalosť, beznádej a nešťastie rodičov, ktorým niekto vzal ich jediné dieťa.

12. Právny zástupca žalobcov sa na pojednávaní pridrжал svojej argumentácie v konaní, všetkých písomných vyjadrení a ústnych prednesov.

13. Právna zástupkyňa žalovaného 2/ na pojednávaní zotrvala na písomných podaniach a ústnych vyjadreniach. Uviedla, že žalovaný 2/ nesúhlasí s pasívnou legitimáciou poisťovne, pričom poukázala na rozsudok odvolacieho súdu a najvyššieho súdu, ktorý tiež mal procesné vady, nakoľko súd sa v tomto rozhodnutí odchyľil od doterajších rozhodnutí a vec nepredložil na rozhodnutie veľkému senátu, čo je zásadná vada pre toto rozhodnutie. Tiež poukázala na to, že rozhodovanie nie je jednotné ani čo sa týka činnosti Ústavného súdu. Na základe toho je judikatúra nejednotná a aj nižšie súdy rozhodovali celý čas rôznorodo. Žalovaný 2/ má naďalej za to, že ani prijatím, resp. transformovaním smerníc do vnútroštátneho právneho poriadku sa zákon o povinnom zmluvnom poistení motorových vozidiel nezmenil, v tomto rozsahu § 4 sa nerozšíril o nároky na nemajetkovú ujmu a túto skutočnosť napokon potvrdil sám normotvorca, v konaní vo veci U., pred Európskym súdnym dvorom, kde potvrdil, že nemal ani záujem rozšíriť o tieto nároky. V okolnostiach prípadu bolo jednoznačne preukázané, že tieto smernice neboli do vnútroštátneho právneho poriadku v tomto rozsahu transponované. Priama účinnosť smerníc je vylúčená, cez nepriamu účinnosť je možné len cez eurokomformný výklad, avšak aj eurokomformný výklad má svoje medze a to do tej hranice, kým nie je tento výklad v rozpore s vnútroštátnym právnym poriadkom. V okolnostiach prípadu sa tento eurokomformný výklad, ktorý prijal aj dovolací súd, dostal do priameho rozporu so zákonom, nakoľko náš vnútroštátny poriadok ani Občiansky zákonník doteraz nebol novelizovaný v tom, že by ujednotil právny inštitút nemajetková ujma a škoda a je to jednoznačné z doterajšej aj právnej teórie aj praxe, že škoda a nemajetková ujma sú dva odlišné právne inštitúty. Občiansky zákonník je dlhé roky koncipovaný na jednoznačnej odlišnosti týchto dvoch právnych inštitútov a tieto rozhodnutia zaviedli skutočnú právnu neistotu do právnych vzťahov jednotlivých subjektov. Tomu svedčí aj tá skutočnosť, že bol predložený návrh na novelizáciu Občianskeho zákonníka, ktorý § 13 dopĺňa odsekom číslo 4, že ak v dôsledku spôsobenia smrti fyzickej osoby vzniklo jej blízkej osobe právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, určí sa jednorazová

náhrada. Aj zákon o povinnom zmluvnom poistení sa rozširuje o § číslo 4, o tento nárok o náhradu nemajetkovej ujmy. Právna zástupkyňa ďalej poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cbo/894/2018, judikát, ktorý v Čechách zhromaždil všetku doterajšiu rozhodovaciu činnosť súdov. V okolnostiach tohto prípadu by to bolo 15.380,- Eur pre tieto najbližšie osoby. Uvedený rozsudok obstál aj z hľadiska ústavnosti tohto výkladu, nakoľko žalobcovia - fyzické osoby, napadli toto rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR, ktorý im zamietol túto sťažnosť ako neodôvodnenú. Žalovaný 2/ má preto za to, že uplatnené nároky vo výške 50.000,- Eur sú absolútne neprijateľné. K zásahu do nemajetkovej ujmy došlo a táto ujma je neodčiniteľná. Treba však vychádzať aj z atribútov spravodlivosti a primeranosti a treba vedieť to, že žiadna náhrada neodčiní túto nezvratnú ujmu a preto, aj vychádzajúc z týchto právnych inštitútov aj spravodlivosti, primeranosti, rozhodovacej činnosti súdov, je táto navrhovaná náprava neprimeraná.

14. Po vykonanom výsluchu svedkov právny zástupca žalobcov uviedol, že požadovaná peňažná satisfakcia je primeraná, že sa zmenil či už partnerský alebo súkromný život žalobcov, pravidelne chodievajú na cintorín, preto navrhované peňažná satisfakcia vzhľadom na tragickú udalosť je primeraná a adekvátna.

15. Po vykonanom výsluchu svedkov právna zástupkyňa žalovaného 2/ uviedla, že z výpovedí nebolo preukázané, že by následky, ktoré zasiahli po tejto udalosti rodičov, boli závažnejšie ako obvykle pri takýchto traumách. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že život viedli ďalej, zúčastnili sa aj dovolenky. Intenzita zásahu nie je závažnejšia ako obvykle pri takýchto zásahoch. Potvrdilo sa to aj tým, že ďalej obaja žalobcovia majú náročné povolanie a neboli z tejto práce vytrhnutí, naďalej pracovali, chodili na dovolenky, na výlety, stretávali sa aj s rodinou a priateľmi. Čo sa týka vyjadrenia jedného svedka, že po tejto nehode žalobca 1/ mal psychológa, je to prirodzené pri menších traumách, pri takýchto výkonoch prác ako sú záchranári, vždy majú psychológa, čiže opäť to nie je niečo neobvyklé, nad rámec, je to prirodzené a súčasťou aj tej práce, ktorú vykonával. Žalobca nepredložil žiadnu lekársku správu, ani zo svedeckých výpovedí, ani zo samotných ich písomného potvrdenia nevyplývalo, že by sa museli podrobiť lekárskemu ošetreniu, že by boli z tohto dôvodu liečení, že by sa podrobili aj nejakej psychologickéj liečbe alebo by mali trvalé psychické následky. Napokon v súčasnosti žijú normálny usporiadaný rodinný život. Narodilo sa im dieťa, čo je určite požehnaním, ale aj tomu sa venujú ďalej normálne, nie neobvykle, nie inak než iní rodičia venujú pozornosť jedinému dieťaťu. Keďže žalobcovia nepreukázali, že by následky boli závažnejšie ako sú obvykle pri takýchto prípadoch a vzhľadom na navrhovanú úpravu ako aj zjednotenú judikatúru v Čechách, pri okolnostiach tohto prípadu by prináležalo najbližším 15.000,- Eur. Súčasne poukázala aj na najvyššie satisfakcie, ktoré boli pri usmrtení blízkych osôb našimi súdmi priznané, napríklad rozsudok v Banskej Bystrici priznal 33.500,- Eur pre manželku, plnoleté aj maloleté dieťa, rozsudok v Trnave priznal 20.000,- Eur maloletým deťom za smrť matky, rozsudok Liptovský Mikuláš v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Žiline priznal priznaná maloletému dieťaťu za smrť otca 23.000,- Eur. Navrhovaná suma je preto neprimeraná a samotným poskytnutím tejto náhrady nie je možné odčiniť tento trvalý následok, v okolnostiach prípadu sa nejedná o úmyselný trestný čin, kedy pri takýchto zásahoch zákony dlhodobo priznávajú 26.000,- Eur, pričom tam sa jedná o násilné trestné činy a tu sa jedná o nedbanlivostný trestný čin, čiže miera intenzity zásahu do osobnostnej sféry poškodeného je nižšia v prípade nedbanlivostného ako pri úmyselného násilného trestného činu.

16. V záverečnom vyjadrení právny zástupca žalobcov uviedol, že v priebehu sporového konania bola dostatočným spôsobom preukázaná pasívna vecná legitímácia žalovaného v 2/. Stotožnil sa s tvrdením Najvyššieho súdu v rozhodnutí R 61/2018, že právne závery prezentované v uznesení Ústavného súdu SR sp. značka III. ÚS/666/2016 dali obraznú vnútroštátnu bodku v diskusii na témy krytia nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy povinným zmluvným poistením a tzv. pasívnej vecnej legitímácie povinných zmluvných poistení v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pred všeobecnými súdmi. Čo sa týka výšky uplatneného nároku, zdôraznil, že účelom peňažnej satisfakcie je kompenzácia zmareného ďalšieho citového života poškodeného s nebohým príbuzným. Nestotožnil sa s tvrdením žalovaného 2/, že vykonaným dokazovaním údajne neboli preukázané následky, ktoré by svojou intenzitou presahovali traumy obvyklú v obdobných prípadoch. Naopak, žalobcovia sa domnievajú, že na pojednávaní boli dostatočne osvedčené skutočnosti, že žalobcovia úmrtie dcéry vnímajú veľmi intenzívne, citlivo a dodnes sa nezmierili s jej úmrtím.

17. V záverečnom vyjadrení právna zástupkyňa žalovaného 2/ uviedla, že žalovaný 2/ nesúhlasí s tým, že by bol pasívne legitímovaným v tomto konaní vzhľadom na existujúcu vnútroštátnu právnu úpravu,

aj vo svetle prijatia európskych smerníc. Žalovaný 2/ je stotožnený s tým, že strata členov rodiny je neodčiniteľnou ujmom a postihuje všetkých členov rodiny a vôbec nespochybňuje to, že by k zásahu do osobnostných práv žalobcov nedošlo, na strane druhej však žiadna suma, priznaná súdom, nenahradí život človeka. V súčasnosti bol pripravený návrh novely Občianskeho zákonníka, ako aj doplnenie ustanovenia § 4 zákona o zákona o povinnom zmluvnom poistení motorových vozidiel, účelom tejto novely je upresniť tieto nároky na náhradu nemajetkovej ujmy fyzických osôb poškodených smrťou blízkej osoby a táto novela zákona priznáva manželovi zomrelého, rodičovi maloletého zomrelého a maloletému dieťaťu zomrelého 20-násobok minimálnej mzdy platnej ku dňu smrti zomrelého a ostatným blízkym osobám priznáva 5-násobok sumy. Východiskom bola suma maximálneho odškodnenia podľa zákona o obetiach trestných činov, ktorá analogické odškodnenie priznáva obetiam v prípade, ak bola trestným činom spôsobená smrť. Vychádzajúc z tejto novely, 20-násobok pre rodiča zosnulého maloletého dieťaťa predstavuje približne 10.000,- Eur, ak by došlo k úmrtiu v roku 2018, v okolnostiach prejednávanej veci by to predstavovalo 6.500,- Eur. Žalobcovia si uplatňujú nárok vo výške 50.000,- Eur. Takúto výšku nároku, okrem obdobnej veci, avšak táto vec nie je právoplatná, nepriznali doteraz súdy ani v okolnostiach Slovenskej republiky. Vychádzajúc z judikátu Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cbo/894/2018, ktorý priznal v prípade najbližších osôb 20-násobok priemernej hrubej mesačnej nominálnej mzdy v národnom hospodárstve za rok predchádzajúci smrti poškodeného, priemerná mesačná hrubá nominálna mzda bola v okolnostiach prejednávanej veci vo výške 769,- Eur, čiže 20-násobok by predstavoval sumu 15.380,- Eur pre žalobcov. S poukazom na to, že v skutočnosti neboli preukázané osobitné iné závažnejšie následky, než ktoré sú obvyklé v takýchto prípadoch, žalovaný 2/ má za to, že je potrebné prihliadnuť na tieto skutočnosti a nároky, ktoré vychádzajú aj z navrhovanej právnej úpravy ako aj z jednotnej judikatúry Českých súdov, ako aj z doterajších rozhodnutí našich súdov. Právna zástupkyňa žalovaného 2/ preto navrhla, aby súd požadovanú náhradu nemajetkovej ujmy primerane znížil vzhľadom na predložené dôkazy žalovanou stranou.

18. Žalobcovia na preukázanie svojho nároku predložili listinné dôkazy, rodný list, úmrtný list, rozsudok Okresného súdu Piešťany sp. zn. 1T/112/2011 zo dňa 07.12.2011, výsledok lustrácie poisťovateľov podľa EČV zo dňa 14.01.2014 a rozhodnutia súdov. Žalovaný 2/ predložil rozhodnutia súdov.

19. Súd konal a rozhodol v neprítomnosti žalovaného 1/, ktorý sa na pojednávanie nedostavil, svoju neúčast' neospravedlnil, o odročenie pojednávania nežiadal. Predvolanie na pojednávanie mu bolo doručené podľa § 106 ods. 3 CSP.

20. Súd sa oboznámil so žalobou, písomnými vyjadreniami žalobcov 1/ a 2/ a žalovaných 1/ a 2/, prednesmi právnych zástupcov strán sporu, vykonal dokazovanie listinami a výsluchom svedkov, pričom zistil nasledovný skutkový a právny stav.

21. Právoplatným rozsudkom Okresného súdu Piešťany sp. zn. 1T/112/2011 zo dňa 07.12.2011, bol žalovaný 1/ uznaný za vinného, že v bode 5/ v čase o 14.00 hod. dňa 19.1.2011 v obci Dubovany na ceste II/504 v 41,4 km, v blízkosti autobusovej zastávky, ako vodič osobného motorového vozidla značky Citroen ZX, evidenčného čísla: H. XXX T., tmavozelenej metalízy, pri jeho vedení v smere od Veľkých Kostolian na obec Veselé, neprispôbil rýchlosť vozidla jazde v obci, svojim schopnostiam a okolnosti, že jazdí v úseku zastávky pravidelnej verejnej hromadnej prepravy osôb, uvedené vozidlo nezastavil a v dôsledku neprimeranej rýchlosti, a to minimálne 80 km/h, pri obiehaní autobusu značky SOR, evidenčného čísla: Q. XXX B., stojaceho pri pravom okraji vozovky na uvedenej autobusovej zastávke bez nástupného ostrovčeka, prešiel do protismeru, kde prednou časťou vozidla narazil do mal. J. D. a mal. I. R., ktoré v tom čase prechádzali cez vozovku a nachádzali sa v strede protismerného jazdného pruhu, pričom mal. J. D. bola nárazom vozidla odhodaná do vzdialenosti cca 19 m, kde dopadla na stred vozovky, čím jej obvinený spôsobil úraz hlavy, ktorý mal za následok zlyhanie pre život dôležitých centier mozgu pri zlomenine klenby a spodiny lebečnej, krvný výron pod mäkkú a tvrdú plenu mozgu s krvácaním do komôr mozgu a mostu mozgu, ktorým na mieste dopravnej nehody podľahla a mal. I. R. bola nárazom vozidla odhodaná do vzdialenosti cca 36m, dopadla do odvodňovacieho kanála, čím jej obvinený spôsobil poranenie hlavy a mozgu, ktoré malo za následok zlyhanie dôležitých centier mozgu riadiacich srdcovocievny a dýchací systém, ktorým dňa 20.1.2011 podľahla, uvedenou jazdou obvinený porušil ustanovenie § 16 ods. 1, ods. 1, § 13 ods. 1, ods. 2 a § 137 ods. 2 písm. c) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona a na chránenej osobe - dieťaťi -

osobe mladšej ako osemnásť rokov, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, § 139 písm. a) Trestného zákona za použitia § 127 ods. 1 Trestného zákona. Za skutky uvedené v bode 1/ až 5/ rozsudku bol žalovaný 1/ odsúdený na podľa § 149 odsek 2 Trestného zákona, § 36 písm. j/, § 37 písm. h/, písm. j/, § 38 odsek 4, § 41 odsek 1 Trestného zákona k úhrnnému trestu odňatia slobody v trvaní 4 (štyri) roky nepodmienečne. Podľa § 48 odsek 2 písm. a/ Trestného zákona bol pre výkon trestu zaradený do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 61 odsek 1, odsek 2 Trestného zákona mu bol uložený i trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na dobu 7 (sedem) rokov.

22. Podľa úmrtného listu I. R., F.. XX.XX.XXXX, zomrela dňa XX.XX.XXXX. Podľa rodného listu boli jej rodičmi žalobca 1/ a žalobkyňa 2/.

23. Podľa výsledku lustrácie poisťovateľov, vytlačeného z internetovej stránky Slovenskej kancelárie poisťovateľov, poisťovateľom osobného motorového vozidla EČV: H. XXX T., značka Citroen ZX, farba zelená, bol od 01.01.2011 žalovaný 2/, na základe poisťnej zmluvy č. 6809222190.

24. Svedkyňa E.. D. P., sestra žalobkyne 2/ vypovedala, že je najstaršia zo štyroch sestier, ktoré sa vždy stretávali u rodičov aj s celými svojimi rodinami, teda aj ich deti boli na seba veľmi naviazané, spoločne trávil víkendy. Dcéra žalobcov bola veľmi múdre, šikovné dieťa, aj napriek tomu, že bola jedináčik, bola veľmi skromná, bola iná ako bežné deti. Bola rozhladená, stále niečo študovala. Rodičia jej venovali maximálny možný čas aj napriek tomu, že mali veľmi náročné povolania - otec bol záchranár, mama bola zdravotná sestra v nemocnici, čiže si služby tak delili, aby s ňou stále niekto bol. Rodičia sa jej snažili maximálne venovať. Udalosť, ktorá sa stala, zmenila celú rodinu, nakoľko naozaj boli na seba veľmi naviazaní. Žalobcov sa to najviac dotklo tým, že oni boli veľmi spoločenský, mali veľmi veľa kamarátov a známych, veľmi radi tancovali, chodievali na plesy. Naraz proste prestali komunikovať, a to aj s rodinou, vyhýbali sa všetkým rodinným stretnutiam. Trvalo to nejakých 4-5 rokov, kým znova prišli medzi rodinu a dokázali si s nimi sadnúť za jeden stôl. Žalobcovia sa úplne sa odtrhli od týchto aktivít. Boli ponorení do tej svojej bolesti, každý žil len v robote. Nechceli zostať ani doma, ani na PN-ke, proste potrebovali z toho bytu odísť, brali všetky služby cez všetky sviatky, len teda aby neboli akože doma. Aj teraz po tých rokoch, akákoľvek akcia je, vždy sa tam premietne to, že by tam bola s nami I., že už by mala 18 rokov. Proste nedá sa to ani za tie roky nijako ukončiť. Na otázky odpovedala, že pred dopravnou nehodou boli žalobcovia veselí, blázniví, nič nebol problém a teraz po tej nehode sú takí uzavretí, už sú to len také akoby najnutnejšie tie veci, sú vážni. Žalovaný 1/ sa žalobcom neospravedlnil, ani osobne, ani nejakým listom. Vie len, že do médií púšťali nepríjemné veci. Potom sa im narodilo ďalšie dieťa, syn, má teraz 7 rokov. Starajú sa o neho riadne. Žalobkyňa 2/ prešla z lôžkovej časti nemocnice, aby nemala služby, čiže je len na ambulancii, aby syna vyzdvihla zo školy, aby s ním bola. Sú omnoho úzkostlivejší a ustráchaní.

25. Svedok C. E., švager žalobkyne 2/ vypovedal, že to, čo sa stalo, spravilo veľký obrat. Uvedol, že bol prítomný pri nehode. Bolo to čosi hrozné, neopísateľné. Zanechalo to na nich veľké stopy, to je jedna vec, druhá vec je tá, že mali dieťa jediné. Chlapec, ktorý to spôsobil, mal tých incidentov viac, o ktorých sa vedelo, jeho blízki sa vyjadrili na mieste činu, že tie osoby tam nemali čo robiť. Jedno šťastie sa stalo to, že sa im narodilo druhé dieťa, dovtedy to znášali veľmi ťažko a hlavne prestali chodiť do spoločnosti. Všetky aktivity, ktoré mali dovtedy, všetky začali vynechávať. Potom sa im podarilo druhé dieťa a na základe toho dieťaťa nejakým spôsobom začali možno žiť nový život. Život sa im otočil o 180 stupňov. Aj novinári obťažovali. Určite to na nich zanechalo nejaké následky, keď navyše otec prišiel k svojej dcére bezprostredne po nehode. Od zamestnávateľa im bola poskytnutá psychologická pomoc. Ťažko to znášali či už oni alebo aj celá rodina a starí rodičia takisto, ktorí boli pri tej nehode. Bola to katastrofa. Na otázky odpovedal, že myslí, že po tejto tragickej udalosti užívali nejaké lieky, čo sa týka psychiky to zanechalo určite nejaké kroky. Pred nehodou žalobcovia dávali svojej dcére s toľko času, lebo mali len jedno jediné dieťa, ako rodina spolu chodili výlety. Úmrtie dcéry malo vplyv na ich partnerský život, ťažko povedať či v dobrom alebo v zlom. V súčasnosti je spoločenský a kultúrny život žalobcov normálny, s rodinou sa často navštevujú.

26. Svedok L. E., priateľ žalobcov, vypovedal, že so žalobkyňou sa pozná od malička, so žalobcom 20 rokov. Nebohá I. bola najlepšia kamarátka jeho dcéry, ktorá bola na mieste nehody prítomná. Od nehody sa im celý život zmenil o 180 stupňov, žalobkyňa nemohla doštudovať školu, končila jej vlastne posledná skúška, nebolo jej umožnené doštudovať, lebo jej chýbala posledná skúška. Po nehode mal žalobca tiež problémy, mal psychológa, ktorého mu pridelil zamestnávateľ. Bola mu odopretá od psychológa

práca vo výškach, lezecké techniky, takže vlastne plnohodnotne ani nevykonával svoju prácu. Na otázky odpovedal, že nakoľko nebohá bola ich jediná dcéra, boli na seba veľmi naviazaní, chodievali na výlety. Pred nehodou spolu absolvovali karnevaly, plesy a všetko to nehodou skončilo a trvalo až do narodenia ich syna. Až teraz postupne začínajú chodiť, keď ich volajú niekam, ale uzavretejší, najmä žalobca. Začal teraz robiť aj cyklistiku, aby si vyvetral hlavu, je tam sám a jazdí, aby sa vyventiloval. Tam nemusí rozmýšľať nad tým, čo bolo. Majú denný rituál, že denne chodia na cintorín. Vodič sa im neospravedlnil nijako, ani písomne, ani ústne. Pokiaľ ide o ich partnerský život, niečo sa zmenilo, keď absolvovali spoločné dovolenky pred nehodou, tam žiadny konflikt nezaznamenali, ale na prvej dovolenke po nehode boli medzi nimi nezhody a hádky neustále. Teraz majú syna, sú na neho priveľa naviazaní, majú až prehnajú starostlivosť a strach oňho. Nikde ho nepúšťajú, všade len s ním, ani pred domom sám pomaly nemôže byť.

27. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka (zákon č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

28. Podľa § 13 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

29. Podľa § 15 Občianskeho zákonníka, po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jeho osobnosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jeho rodičom.

30. Podľa § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

31. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

32. Podľa § 822 Občianskeho zákonníka, z poistenia zodpovednosti za škody má poistený právo, aby v prípade poistnej udalosti poisťiteľ za neho nahradil podľa poistných podmienok škodu, za ktorú poistený zodpovedá.

33. Podľa § 823 Občianskeho zákonníka, náhradu platí poisťiteľ poškodenému; poškodený však právo na plnenie proti poisťiteľovi nemá, ak osobitné predpisy neustanovujú inak.

34. Podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

35. Podľa § 4 ods. 4 zákona č. 381/2001 Z. z., poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

36. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z., náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

37. Podľa § 193 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom,

že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

38. Vychádzajúc zo skutkových zistení a ustanovení právnych predpisov súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žalobe žalobcov nie je možné vyhovieť v celom rozsahu. Súd vyhodnotil podanú žalobu v časti ako nedôvodnú a v tejto časti žalobu zamietol.

39. Predmetom sporu je náhrada nemajetkovej ujmy spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V konaní bola sporná pasívna vecná legitímácia žalovaného 2/, ako aj výška požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy. Žalobcovia totiž označili ako žalovaného 2/ poisťovňu, v ktorej mal žalovaný 1/ ako vinník dopravnej nehody uzatvorené povinné zmluvné poistenie vozidla, ktorým bola dopravná nehoda spôsobená, avšak žalovaný 2/ mal za to, že povinné zmluvné poistenie náhradu majetkovej ujmy nekryje.

40. Žalovaný 2/ žiadal žalobu zamietnuť v prvom rade z dôvodu nedostatku svojej pasívnej vecnej legitímácie. Zároveň namietal, že požadovaná výška náhrady nemajetkovej ujmy je neprimerane vysoká a žiadal ju znížiť v súlade s judikatúrou Českej republiky, resp. podľa navrhovanej novelizácie slovenského Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na skutočnosť, že za nedostatku vecnej legitímácie, či už aktívnej alebo pasívnej, nemožno priznať žalobcovi nárok, súd sa ako základnou v konaní v prvom rade vysporiadal s otázkou vecnej legitímácie, ktorú v konaní namietal žalovaný 2/.

41. Vecnou legitímáciou je stav vyplývajúci z hmotného práva, kedy jeden účastník občianskeho súdneho konania (navrhovateľ) je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide (je aktívne vecne legitimovaný) a účastník na opačnej procesnej strane (odporca) je subjektom hmotnoprávnej povinnosti (je pasívne vecne legitimovaný) (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 22.11.2011, č. k. III. ÚS 517/2011-9). Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 01.07.2008, sp. zn. 3 Cdo 192/2004). Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29.6.2010, sp. zn. 2 Cdo 205/2009).

42. Súd vo veci rozhodol medzitýmym rozsudkom č. k. 6C/5/2014 - 155 zo dňa 05.11.2014 tak, že nárok žalobcov proti žalovaným na náhradu nemajetkovej ujmy je čo do základu dôvodný. S poukazom na závery právoplatného rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 24Co/128/2015 - 232 zo dňa 24.02.2016, ktorého právnym názorom je súd prvej inštancie viazaný, súd má za to, že námietka žalovaného 2/ je nedôvodná a žalovaný 2/ je vo veci pasívne vecne legitimovaný, a to aj napriek rozsiahlej argumentácie právnej zástupkyne žalovaného 2/. Na podporu tohto právneho posúdenia súd poukazuje predovšetkým na ostatné dve kľúčové rozhodnutia v danej právnej oblasti, a to rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky a rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. S poukazom na závery týchto dvoch rozhodnutí najvyšších súdnych autorít uvedených nižšie, je bez právneho významu námietka právnej zástupkyne žalovaného 2/, že Najvyšší súd v tomto spore nepredložil vec Veľkému senátu.

43. Ústavný súd SR v uznesení sp. zn. III. ÚS 666/2016 zo dňa 11.10.2016 konštatoval, že pri výklade významu slova „škoda“ je potrebné skúmať nie len úmysel slovenského zákonodarcu, ale dôležitým je aj skúmanie úmyslu úniového zákonodarcu, zdôraznil povinnosť súdov uplatňovať v rozhodovacej praxi eurokonformný výklad zákonov a stotožnil sa so súdmi nižšej inštancie, ktoré uplatnili extenzívny výklad pojmu „škoda“ tak, že do tohto pojmu subsumovali aj nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv pri dopravnej nehode. K interpretácii poisťovne, že vnútroštátne právo náhradu nemajetkovej ujmy zo zodpovednosti poisteného za škodu neupravuje, Ústavný súd vyslovil názor, že ide o argumentáciu, ktorá je účelová a márna. Ústavný súd sa stotožnil so závermi súdov nižšej inštancie, že pre uplatnenie extenzívneho výkladu pojmu „škoda“ je potrebné skúmať, či taký výklad nebude viesť k aplikácii práva contra legem. Keďže ani Ústavný súd nepovažuje tento extenzívny výklad pojmu škoda za prejav svojvoľne vedúcej k ústavnej neudržateľnosti, sťažnosť poisťovne odmietol. Najvyšší súd SR v judikáte č. R 61/2018 (rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3Cdo/230/2017 zo dňa 28.03.2019) rovnako

riešil pasívnu vecnú legitímáciu poisťovne v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy. Najvyšší súd v tomto rozhodnutí judikoval, že škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná. Najvyšší súd SR je toho názoru, že pojem škoda, ako ho používa zákon o povinnom zmluvnom poistení treba vykladať extenzívne tak, že tento zahŕňa aj nemajetkovú ujmu, ktorá patrí pozostalým obete dopravnej nehody a preto zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobkyne musí byť predmetom poistného krytia z povinného zmluvného poistenia. V zmysle vyššie citovaného judikátu Najvyššieho súdu R 61/2018 preto bude na ochranu práv poškodených svedčiť pasívna vecná legitímácia aj poisťovniam, v ktorých majú škodcovia (vinníci dopravných nehôd, ktorými bolo neoprávnene zasiahnuté do osobnostných práv poškodených) uzatvorené povinné zmluvné poistenie. „Ak by mal platiť výklad pojmu škoda vychádzajúci z textu zákona o povinnom zmluvnom poistení (gramatický výklad), resp. výklad vychádzajúci výlučne z ustanovení Občianskeho zákonníka o zodpovednosti za škodu, prinášalo by to značné majetkové riziko subjektov zodpovedajúcich za takúto nemajetkovú ujmu, ktoré by v individuálnych prípadoch mohlo viesť aj k ich bankrotu. Zároveň by to však mohlo znamenať aj neistotu pozostalých v tom smere, či im prisúdená náhrada bude aj skutočne poskytnutá, resp. riziko, že v prípadoch insolvenčnej (platobnej neschopnosti) zodpovedného subjektu táto nebude vymožiteľná.“ (viď bod 13 odôvodnenia). Povinným na nahradenie nemajetkovej ujmy preto bude, okrem pôvodcu neoprávneného zásahu do osobnostných práv poškodených, aj poisťovňa, s ktorou mal tento vinník uzatvorené povinné zmluvné poistenie na vozidlo, ktorým bola dopravná nehoda spôsobená. Ak chce žalobca, ako subjekt do ktorého osobnostných práv bolo dopravnou nehodou zasiahnuté, zvýšiť vymožiteľnosť svojej pohľadávky na nemajetkovú ujmu, má možnosť žalovať v konaní poisťovňu.

44. S poukazom na právny záver súdu, že nielen žalovaný 1/, ale aj žalovaný 2/ je v tomto konaní pasívne vecne legitimovaný, súd sa ďalej zaoberal meritom veci a navrhovanou, spornou výškou náhrady nemajetkovej ujmy.

45. Právoplatným rozsudkom Okresného súdu Piešťany sp. zn. 1T/112/2011 zo dňa 07.12.2011, mal súd nesporne za preukázané, že žalovaný 1/ bol uznaný za vinného, že dňa 19.01.2011 v obci Dubovany na ceste II/504 v 41,4 km, v blízkosti autobusovej zastávky, ako vodič osobného motorového vozidla značky Citroen ZX, evidenčného čísla: H. XXX T., pri jeho vedení v smere od Veľkých Kostolian na obec Veselé, neprispôbil rýchlosť vozidla jazde v obci, svojim schopnostiam a okolnosti, že jazdí v úseku zastávky pravidelnej verejnej hromadnej prepravy osôb, uvedené vozidlo nezastavil a v dôsledku neprimeranej rýchlosti, a to minimálne 80 km/h, pri obiehaní autobusu značky SOR, evidenčného čísla: Q. XXX B., stojaceho pri pravom okraji vozovky na uvedenej autobusovej zastávke bez nástupného ostrovčeka, prešiel do protismeru, kde prednou časťou vozidla narazil do mal. J. D. a mal. I. R., ktoré v tom čase prechádzali cez vozovku a nachádzali sa v strede protismerného jazdného pruhu, čím im spôsobil zranenia nezlučiteľné so životom, ktorých následkom obe maloleté podľahli. Uvedenou jazdou žalovaný 1/ porušil ustanovenie § 16 ods. 1, ods. 1, § 13 ods. 1, ods. 2 a § 137 ods. 2 písm. c) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona a na chránenej osobe - dieťaťi - osobe mladšej ako osemnásť rokov, čím spáchal prečin usmrtenia.

46. Pokiaľ ide o protiprávne konanie žalovaného 1/, teda porušenie nejakej právnej povinnosti, uvedené mal súd preukázané vyššie uvedeným rozsudkom Okresného súdu Piešťany sp. zn. 1T/112/2011 zo dňa 07.12.2011, keďže súd je v zmysle citovaného ustanovenia § 193 CSP viazaný týmto trestným rozsudkom o tom, že bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal. Procesná obrana žalovaného 1/ uvedená v jeho vyjadrení k žalobe (že nebol vinníkom on, ale poškodené, ktoré podľa neho porušili zákon o cestnej premávke a zároveň boli porušené jeho práva na obhajobu) tak nijako neobstojí a je bez akejkoľvek právnej relevancie. Súd mal teda v konaní za preukázané, že dňa 19.01.2011 došlo k dopravnej nehode, pri ktorej utrpela vážne poškodenie zdravia maloletá dcéra žalobcov a týmto zraneniam dňa 20.01.2011 podľahla. Vinníkom dopravnej nehody bol vodič - žalovaný 1/, ktorým bol právoplatným rozsudkom Okresného súdu Piešťany sp. zn. 1T/112/2011 uznaný vinným z prečinu usmrtenia. Žalovaný 1/ ako vodič vozidla, ktorým bola spôsobená škoda, bol súčasne prevádzateľom vozidla, ktorým bola spôsobená škoda. V konaní bolo zároveň medzi stranami nesporné, ako aj preukázané, že v čase dopravnej nehody existoval poistný vzťah medzi žalovanými na základe zmluvy o poistení zodpovednosti

za škodu spôsobenú prevádzkou predmetného motorového vozidla č. zmluvy 6809222190, uzavretou medzi žalovaným 1/ a žalovaným 2/.

47. Vzhľadom na v konaní preukázaný mimoriadne silný citový vzťah žalobcov 1/ a 2/ k ich nebohej dcére, v čase dopravnej nehody jedinému dieťaťu, súd má za to, že žalobcovia 1/ a 2/ ako rodičia nebohej obeť dopravnej nehody, majú právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, a to voči žalovaným 1/ a 2/. Skutočnosť, že išlo o mimoriadne silný citový vzťah žalobcov k ich nebohej dcére, bola podľa názoru súdu v konaní jednoznačne preukázaná písomným vyjadrením žalobcov, ktorí napokon ani po takmer deviatich rokoch od úmrtia ich dcéry neboli schopní pred súdom vypovedať. Tento vyplynul aj z výsluchov svedkov, ktorých výpoveďami boli súčasne potvrdené aj negatívne následky na životoch rodičov po úmrtí ich dcéry. Na základe týchto záverov sa súd ďalej zaoberal požadovanou výškou nemajetkovej ujmy.

48. Jednou z prvoradých hodnôt osobnosti každej fyzickej osoby je život, zdravie, telo, t. j. telesná integrita každého jedného jednotlivca a jeho nedotknuteľnosť. Občiansky zákonník vytyčuje zdravie a život a tým celé telo ako základné hodnoty osobnosti každej osoby a poskytuje im ochranu. Obsahom práva na telesnú integritu je všeobecný zákaz neoprávnených zásahov občianskoprávnymi subjektmi do telesnej integrity osoby, na ktorú sa toto právo vzťahuje. Práva na ochranu osobnosti sú svojbytným a samostatným nárokom. Aplikujúc ustanovenia § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka má súd za to, že uvedené ustanovenia umožňujú priznať náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do osobnosti fyzickej osoby aj v dôsledku dopravnej nehody. Napokon aj žalovaný 2/ uznal, že k zásahu do osobnostných práv žalobcov došlo, namietal však výšku žalovanej náhrady. Podľa právneho názoru uvedeného v uznesení Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/127/2010 zo dňa 28. októbra 2013, za stavu, že právo umožňuje žalobkyni požadovať náhradu nemajetkovej ujmy, je dôvodný záver, že takáto náhrada nemajetkovej ujmy musí byť likvidovaná z povinného zmluvného poistenia. Právna úprava, ktorá by tomuto odporovala, bráni naplneniu cieľa vyššie uvedených smerníc Európskej únie a takáto právna úprava sa nesmie použiť.

49. Súkromný život je široký pojem, ktorý nemožno definovať vyčerpávajúcim spôsobom. Na duševné zdravie sa musí tiež prihliadať ako na dôležitú súčasť súkromného života spojenú s morálnou integritou. Súčasťou osobnostných práv je aj právo na súkromný a rodinný život, ktoré zahŕňa taktiež právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s blízkymi osobami. V prípade smrti blízkej osoby napríklad pri dopravnej nehode možno vo za určitých okolností vyvodiť zodpovednosť za zásah do osobnostných práv pozostalých a priznať im náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Spôsobenie úmrtia člena rodiny je neoprávneným zásahom do súkromia členov rodiny. Keďže právo na súkromie zahŕňa aj právo vytvoriť si a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami (najmä v citovej oblasti, čím fyzická osoba rozvíja a napĺňa vlastnú osobnosť), protiprávne narušenie týchto vzťahov zo strany inej osoby predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život. Nemožno poprieť, že v dôsledku tragickej smrti blízkej osoby (v danom prípade dieťaťa) dochádza k nesmierne závažnej citovej ujme spočívajúcej v strate milovanej osoby, čím je pozostalý v budúcnosti ochudobnený o rodinný život, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné. Vzhľadom na skutočnosť, že odstránenie následkov alebo morálne zadosťučinenie v tomto prípade nie je možné, primeraným zadosťučinením za zásah do osobnostných práv (práva na súkromný a rodinný život) pozostalých je v tomto prípade aj náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch.

50. „Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, porušením práva na život jednej z nich môže dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Právo na súkromie totiž zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami, najmä v citovej oblasti tak, aby fyzická osoba mohla rozvíjať a napĺňať vlastnú osobnosť. Protiprávne porušenie týchto vzťahov zo strany iného predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život.“ (z rozsudku KS v Ostrave z 23.01. 1998, sp. zn. 23 C 52/1996). Právnym prostriedkom ochrany proti takémuto zásahu je návrh, ktorým sa fyzická osoba domáha podľa ustanovení o ochrane osobnosti primeraného zadosťučinenia, ktoré môže mať i podobu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. V takomto prípade je daná aktívna legitímácia tomu subjektu, ktorému svedčí existencia kvalifikovaného vzťahu s nebohým, lebo právo na súkromie je jedným zo základných osobnostných práv fyzickej osoby tak, ako to má na mysli aj ust. § 11 OZ (Uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 13.10. 2005, sp. zn. 1 Co 201/2005). V rozsudku zo 17. februára 2011 sp. zn. 5 Cdo 265/2009 Najvyšší súd Slovenskej republiky uviedol, že „ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného

a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplňať jeho citové potreby, t. j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) sféra. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou“. Na inom mieste odôvodnenia tohto rozsudku Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval, že „zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti“.

51. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka vzniká vtedy, keď morálna satisfakcia ako rýdzo osobné právo na vyváženie a zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv nepostačuje.

Predpokladom úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti je nielen zistenie, že žalobca je fyzickou osobou, ktorej osobnostné práva boli porušené alebo ohrozené, ale rovnako tiež zistenie, že žalovaný sa dopustil toho konania, ktoré žalobca v konaní skutkovo vymedzoval a považoval za zásah do jeho chránených osobnostných práv. Obe zisťovania sú súčasťou skúmania, kto je v tom - ktorom konaní vecne legitimovaný. Pasívna legitimácia žalovaného 1/ (vodiča vozidla, ktorým bola spôsobená škoda), aj žalovaného 2/ (poisťovne, v ktorej mal žalovaný 1/ povinne zmluvne poistené vozidlo, ktorým bola spôsobená škoda), bola v konaní preukázaná. Zodpovednosť vodiča za škodu spôsobenú motorovým vozidlom, ktoré v čase spôsobenia škody riadil a konkrétne porušenie pravidiel cestnej premávky, boli potvrdené u žalovaného 1/ výsledkom trestného konania sp. zn. 1T/112/2011.

52. Žalobcovia ako pozostalí obeť dopravnej nehody si svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej prevádzkou motorového vozidla uplatnili tak proti pôvodcovi neoprávneného zásahu - žalovanému 1/ podľa § 13 Občianskeho zákonníka, ako aj proti poisťovateľovi pôvodcu zásahu z povinného zmluvného poistenia v súlade s ustanovením § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z.. Právo poškodeného na uspokojenie nároku na náhradu škody resp. nemajetkovej ujmy proti poisťovateľovi, s ktorým škodca uzavrel poisťovnú zmluvu, je najvyššou formou ochrany poškodeného. Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že žalobcovia sa môžu domáhať náhrady celej nemajetkovej ujmy od každého zo žalovaných samostatne alebo aj súčasne, pričom majú postavenie samostatných procesných spoločníkov. Pri uplatňovaní nárokov z náhrady škody platí zásada, že poškodený musí uplatniť svoje právo voči tomu, kto za škodu zodpovedá, t. j. voči poistenému. Poisťiteľ plní poškodenému namiesto poisteného. Iba výnimočne má poškodený priame právo na náhradu škody voči poisťovateľovi, a to ak tak ustanovujú osobitné predpisy. Takýmto osobitným predpisom je aj zákon o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktorý v § 15 stanovuje, že poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi. Poškodený tak môže náhradu škody spôsobenú prevádzkou motorového vozidla požadovať buď od poisteného škodcu, alebo od poisťovateľa. Voľba je výlučne na oprávnenej osobe. Ide teda o situáciu, keď jeden subjekt má nárok na to isté plnenie proti dvom subjektom, pričom proti každému z nich z iného právneho dôvodu, proti škodcovi ide o nárok z titulu náhrady škody, proti jeho poisťovateľovi ide o osobitné právo na plnenie založené všeobecným právnym predpisom. V prípade plurality zodpovedných subjektov na náhradu nemajetkovej ujmy, ak poškodení mali nárok na náhradu nemajetkovej ujmy voči zodpovednému subjektu a na totožné plnenie súčasne nárok z iného dôvodu proti poisťovateľovi, nebolo možné uložiť žalovaným 1/ a 2/ povinnosť solidárneho plnenia (rozhodnutie NS ČR, sp. zn. 25Cdo 499/2002, sp. zn. 25Cdo 464/2000).

53. V danom prípade preukázateľne došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov 1/ a 2/, keď v dôsledku dopravnej nehody, za ktorú je zodpovedný žalovaný 1/, zomrela ich dcéra, sa v podstate natrvalo zmenil súkromný život žalobcov. Svedeckými výpoveďami bolo zhodne potvrdené, že žalobcovia všetok voľný čas až do inkriminovaného času prispôbovali tomu, aby ho venovali svojej nebohej dcére, pravidelne sa stretávali aj so širšou rodinou, pričom následkom nehody sa od tejto rodiny na dlhé roky odtrhli, prestali viesť spoločenský život, do spoločnosti začali chodiť až po rokoch. Po smrti dcéry naopak všetok voľný čas trávil v práci, vyhýbali sa domácejmu prostrediu a poznačilo to aj ich dovtedy harmonický partnerský vzťah viacerými nezhodami. Momentálne síce majú už sedemročného syna, nehoda ich však poznačila negatívne tak, že sú viac úzkostliví a majú o neho

nadmerný strach. Predmetná tragická udalosť o to viac zanechala stopy na žalobcovi 1/, ktorý ako profesionál bol z povolanja privolaný k tejto nehode, teda videl svoju dcéru v takom stave, v akom zostala bezprostredne po nehode. Žalobcom bola poskytnutá psychologická pomoc, užívali lieky. Pokiaľ ide o dopad na pracovný život žalobcov, aj na ňom tragická udalosť zanechala svoje stopy, keďže žalobca viac nemohol plnohodnotne vykonávať svoju prácu, pretože mu boli zakázané práce vo výškach, obdobne žalobkyňa 1/ nemohla doštudovať vysokú školu, čím sa znížila aj možnosť vyššieho zárobku v danom čase.

Tragická udalosť, ktorú zapríčinil žalovaný 1/, bola takých rozmerov, že bola značne medializovaná, čo nepochybne umocňovalo negatívne následky na žalobcoch, ktorí museli čeliť aj tejto medializácii. Hodnotenie predostreté právnu zástupkyňou žalovaného 2/, že v konaní nevyplynuli následky žalobcov závažnejšie než obvyklé, súd považuje za nevhodné. Prežívanie takejto ujmy je osobitné pre každého jednotlivca, nedá sa hodnotiť paušálnym porovnaním a len podľa vonkajších okolností resp. prejavov ho takto zľahčujúco posudzovať. Nie je pravdivé tvrdenie právnej zástupkyne žalovaného 2/, že by tragédia nemala vplyv na ich pracovný život, ani že by im nevznikli žiadne psychické následky v potrebe liečby a odbornej pomoci. Opak bol preukázaný a skutočnosť, že sa začali prinavracat' do normálneho života neznamena, že by sa nemalo prihliadať na roky po nehode, nakoľko od tragickej udalosti, ako aj od samotného podania žaloby už uplynulo niekoľko rokov. Tým však nemožno zľahčovať pohľad na zronených rodičov v inkriminovanom čase a bezprostredných rokoch po predmetnej udalosti. Súd preto dospel k záveru, že peňažná satisfakcia je opodstatnená. So zreteľom na to, že morálna satisfakcia (§ 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka) nie je v danom prípade postačujúca, majú žalobcovia podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Súd sa však priklonil k názoru žalovaného 1/ aj 2/, že požadovaná výška náhrady nemajetkovej ujmy je neprimerane vysoká. Aj podľa názoru súdu je výška žalobcami požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy na osobnostných právach (50.000,- Eur pre každého) neprimeraná okolnostiam prípadu a následkom zásahu do týchto práv.

54. Výšku peňažného zadosťučinenia súd určuje na základe voľnej úvahy, ktorá však nemôže byť svojvôľou a pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka musí mať preukázané, že sú tu okolnosti preukazujúce, že v konkrétnom prípade nestačí zadosťučinenie podľa ustanovenia § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a to najmä z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcom. Vychádzajúc z právoplatného trestného rozsudku sp. zn. 1T/112/2011, z dokazovania v tejto súvisiacej trestnej veci sp. zn. 1T/112/2011 vyplynulo, že žalovaný 1/ v čase dopravnej nehody nebol pod vplyvom alkoholu, porušil však závažným spôsobom predpisy ohľadom premávky na pozemných komunikáciách, keď z opisu skutku, za ktorý bol odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody, vyplýva, že v blízkosti autobusovej zastávky neprispôbil rýchlosť vozidla jazde v obci, svojim schopnostiam a okolnosti, že jazdí v úseku zastávky pravidelnej verejnej hromadnej prepravy osôb, uvedené vozidlo nezastavil a v dôsledku neprimeranej rýchlosti, a to minimálne 80 km/h, pri obíhaní autobusu prešiel do protismeru, kde prednou časťou vozidla narazil do nebohej dcéry žalobcov (a súčasne do ďalšej nebohej maloletej), ktoré v tom čase prechádzali cez vozovku a nachádzali sa v strede protismerného jazdného pruhu, pričom uvedenou jazdou obvinený porušil ustanovenie § 16 ods. 1, ods. 1, § 13 ods. 1, ods. 2 a § 137 ods. 2 písm. c) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov. Žalovaný síce usmrtil dcéru žalobcov z nebanlivosti, nemožno však neprihliadnuť na skutočnosť, že k tomuto nezvratnému skutku došlo z dôvodu závažného a hrubého porušenia dopravných predpisov, akým je bez akýchkoľvek pochybností jazda v obci v rýchlosti 80 km/h, súčasne pri nebezpečnom obíhaní autobusu, v blízkosti zastávky, kde je predpoklad pohybu chodcov a je vyžadovaná zvýšená opatrnosť a predvídavosť, pričom súčasne nebolo preukázané zavinenie alebo spoluzavinenie nebohej poškodenej. V konaní vyšlo najavo, že žalovaný 1/ sa nielenže žalobcom neospravedlnil, ale navyše preukázateľne v tomto konaní (vo vyjadrení k žalobe) neuznáva vinu, naopak, obviňuje z porušenia predpisov už nebohú maloletú, ktorú sám bezohľadnou jazdou usmrtil. Podľa názoru súdu, konanie žalovaného 1/ preukázané v trestnom konaní možno hodnotiť ako bezočivú, nezodpovednú, bezohľadnú a drzú jazdu, pri ktorej motorové vozidlo bolo súčasne zabíjajúcou zbraňou, a viedlo tak k fatálnym následkom, ktoré by nenastali, ak by žalovaný 1/ neporušil dopravné predpisy. Toto jeho zavinenie a spôsob konania podľa názoru súdu umocňuje bolesť rodičov a neodčiniteľné následky na ich živote a duševnom zdraví. Súčasne nemožno opomenúť, že navyiac, oproti iným úmrtiam blízkych osôb, je v danom prípade podľa názoru súdu navyše traumatizujúca tá skutočnosť, ktorou boli tak závažné poranenia, aké utrpela nebohá poškodenej, keď podľa opisu skutku bola mal. I. R. nárazom vozidla odhodená do vzdialenosti cca 36m, dopadla do odvodňovacieho kanála, čím jej obvinený spôsobil poranenie hlavy a mozgu, ktoré malo za následok zlyhanie dôležitých

centier mozgu riadiacich srdcovocievny a dýchací systém, ktorým následne podľahla. Týmto došlo k zásahu do osobnostných práv nebohej a jej rodičov - žalobcov 1/ a 2/ v tej najhoršej možnej intenzite. Za týchto okolností je spôsobená ujma vyššia, než v prípade, ak by k porušeniu, resp. tak závažnému porušeniu dopravných predpisov zo strany žalovaného 1/ nedošlo. Súd pri určení výšky priznanej nemajetkovej ujmy vychádzal z tých okolností, že smrťou maloletej dcéry bola spôsobená trvalá a neodstrániteľná ujma mladej, perspektívnej rodiny, ktorá svoju jedinú dcéru s láskou vychovávala a z okolností na strane vodiča, za ktorých k porušeniu práva došlo. Súd dospel k záveru, že v rodine žalobcov došlo k nenapraviteľnej ujme, ktorú možno len zmierniť priznaním peňažnej satisfakcie za túto ujmu. Priznanie nemajetkovej ujmy nie je reparáciou. Je nespochybniteľné, že žiadna priznaná suma nenahradí žalobcom ich zomrelú dcéru, no môže zmierniť následky vzniknutej nemajetkovej ujmy.

55. Súd zdôrazňuje, že v zásade jedinými kritériami, ktorými sa súd musí pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy spravovať, sú závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Občiansky zákonník žiadnu maximálnu, ani minimálnu hranicu výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch doposiaľ neurčuje a určenie výšky náhrady v peniazoch je vecou súdu, preto súd vzhľadom na existujúcu právnu úpravu neprihliadol na návrh žalovaného 2/, ktorý dôvodil pripravovanou novelou Občianskeho zákonníka a judikatúrou Českej republiky, ale súd sa riadil v čase rozhodnutia platnými a účinnými zákonmi Slovenskej republiky, ktorými je viazaný. Priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch zákon v čase tohto rozhodnutia zveruje na voľnú úvahu súdu, ktorý musí hodnotiť tak jednotlivé okolnosti, ako aj celkovú povahu konkrétneho prípadu; určiť konkrétne pravidlá hodnotenia je takmer nemožné vzhľadom na rozdielnosť toho - ktorého konkrétneho prípadu a vzhľadom na povahu osobnostného práva, ktorého ochrany sa fyzická osoba domáha.

56. Pokiaľ ide o rozsah priznanej náhrady, je nutné konštatovať, že strata dieťaťa v dôsledku jeho úmrtia v mladom veku, v danom prípade vo veku 11 rokov, je pre rodiča najzávažnejšia životná ujma, preto akýkoľvek pokus o finančnú náhradu hmotným statkom s čisto ekonomickou pominuteľnou hodnotou je čisto fiktívna a z povahy uvedenej disproporcie hodnôt sa nebude zdať ako dostatočná „náhrada“ za život žiadna suma. Šokujúcim úmrtím dcéry došlo u žalobcov k závažnému zásahu do ich osobnostných práv (práva na súkromie a rodinný život), pričom následok tohto zásahu je nereparovateľný. Súčasťou súkromného života je nepochybne aj rodinný život, zahŕňajúci vzťahy medzi blízkymi príbuznými, a preto rešpektovanie súkromného, teda i rodinného života musí zahŕňať právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami, aby bolo možné okrem iného tiež rozvíjať a naplňovať vlastnú osobnosť. Zavinená smrť blízkej osoby, preto môže vzhľadom k vzájomným úzkym a pevným sociálnym, morálnym a citovým väzbám predstavovať natoľko závažnú nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a naplňovanie osobnosti pozostalého, že môže byť kvalifikovaná ako ujma znižujúca jeho dôstojnosť či vážnosť v spoločnosti (nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. PL. ÚS 16/04 zo 4. mája 2005). Z tohto pohľadu ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujú podmienky pre uplatnenie finančnej satisfakcie za ujmu spočívajúcu v zásahu do osobnostných práv v dôsledku smrti blízkej osoby. Preto smrť dieťaťa žalobcov predstavuje udalosť mimoriadnu s nenapraviteľným následkom, v prípade ktorej je morálna satisfakcia z hľadiska zadosťučinenia nepostačujúca. Súd preto aplikoval § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka a vychádzal z kritérií pre určenie výšky nemajetkovej ujmy a to závažnosť vzniknutej ujmy, ako i okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Keďže platný Občiansky zákonník pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch neustanovuje žiadne medze a výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, súd musí prihliadnúť okrem závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ale i k požiadavke nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Vodiacími parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia je atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie, inak napriek poskytnutému odškodneniu by sa poškodení mohli naďalej kvalifikovať ako obeť porušenia Dohovoru o ľudských právach. Na druhej strane pri zachovaní proporcionality, výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačne. Rozhodujúcim je preto zvažovanie individuálnych okolností prípadu.

57. Je nesporné, že pri určení celkovej výšky priznaného plnenia nepochybne žiadne finančné plnenie nedokáže zmierniť trápenie a žiaľ osôb dotknutých smrťou im blízkeho človeka. Súd však musí pri určení výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch vychádzať z dostupných kritérií - z judikatúry, z právnej úpravy obdobných nárokov a v neposlednom rade z ekonomickej reality danej stavom spoločnosti v čase

rozhodovania súdu. Pokiaľ ide o výšku sumy predstavujúcej náhradu nemajetkovej ujmy, súd poukazuje na odlišné stanovisko JUDr. Rudolfa Čirča pripojené k uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. apríla 2011 sp. zn. 4 Cdo 168/2009 v zmysle ustanovenia § 243 b ods. 6 OSP. „Rozširujúci výklad pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 je aj ústavne konformný, pretože zmiernuje, resp. odstraňuje disproporciu medzi zákonným úrazovým poistením, t. j. poistením pri pracovných úrazoch, a povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou dopravných prostriedkov. Pokiaľ totiž dôjde pri dopravnej nehode k úmrtiu zamestnanca, zakladá § 94 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení pozostalým, ktorými sú manžel alebo manželka a nezaopatrené dieťa, nárok na jednorazové odškodnenie vo výške 730 násobku denného vymeriavacieho základu, najviac však vo výške 46 485,40 Eur, (u manžela alebo manželky). Toto odškodnenie, i keď je limitované, nie je nič iné ako náhrada nemajetkovej ujmy poskytovaná z úrazového poistenia. Zastávam názor, že niet rozumného dôvodu, prečo by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých pri usmrtení ich blízkeho pri dopravnej nehode ako zamestnanca mala byť predmetom poistného krytia (aj keď podľa iného zákona), zatiaľ čo v prípadoch, ak by nešlo o zamestnanca, by tomu tak nemalo byť.“

58. Ako aj Krajský súd v Trenčíne v uznesení sp. zn. 17Co/322/2017 zo dňa 26.07.2018 konštatoval, súdna prax je v prípadoch priznávania nemajetkovej ujmy blízkym osobám nejednotná (napríklad rozsudok Krajského súdu Prešov z 26.05.2015, sp. zn. 20Co/183/2014 (smrť syna/brata na základe usmrtenia pri dopravnej nehode 2 x 15.000 Eur (rodičia) a 1 x 5.000 Eur (brat), rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30.10.2012, sp. zn. 4Cdo/139/2011 - smrť chodkyne (dcéry) na základe trestného činu usmrtenia na prechode - 2 x 15.000 Eur (rodičia) + 2 x 2.000 Eur (súrodenci), rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica z 20.11.2012, sp. zn. 14Co/339/2011 - smrť syna na základe trestného činu ublíženia na zdraví pri dopravnej nehode - 8.600 Eur, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27.01.2016 1MCdo/10/2013 - smrť syna pri dopravnej nehode - 2 x 8.300 Eur (rodičia), rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27.10.2010, sp. zn. 1Cdo/77/2009 - smrť syna/brata na základe trestného činu ublíženia na zdraví z nebanlivosti pri dopravnej nehode - 3 x 6.638,78 Eur (rodičia + sestra), rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29.09.2011, sp. zn. 2Cdo/164/2011 - smrť syna/brata na základe nebanlivostného trestného činu pri dopravnej nehode 1 x 4.979,08 eur + 3.319,39 Eur + 2.489,54 Eur). Krajský súd v Trenčíne, v obdobnej veci sp. zn. 17Co/243/2015 z 22.03.2016 priznal za smrť syna/brata pri dopravnej nehode - 2 x 10.000 Eur (rodičom) a 1 x 5.000 Eur (bratovi). Ďalej rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 11Co/30/2012, zo dňa 29. novembra 2012, bola žalobcovi priznaná suma 30.000,- Eur (náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch v dôsledku úmrtia blízkej osoby pri dopravnej nehode).

59. Vykonaným dokazovaním dospel súd k záveru, že právo žalobcov na ich súkromný a rodinný život bolo závažným spôsobom dotknuté, pričom vzhľadom na charakter zásahu je vylúčené domáhať sa morálneho zadosťučinenia v zmysle § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka a je dôvodné domáhať sa zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. V predmetnej veci bolo nesporné, že zásah do osobnostných práv žalobcov 1/ a 2/ (do ich práva na súkromný a rodinný život) bol spôsobený v dôsledku dopravnej nehody, ktorú zaviniel žalovaný 1/, ktorý bol priamym porušovateľom právnych povinností, uložených mu zákonom, a v dôsledku porušenia týchto povinností zasiahol do osobnostných práv žalobcov 1/ a 2/. Vzhľadom však k tomu, že k zásahu do osobnostných práv žalobcov došlo pri prevádzke vozidla, popri žalovanom 1/ sa nemôže zodpovednosti za nemajetkovú ujmu zbaviť ani žalovaný 2/, u ktorého bolo motorové vozidlo zmluvne poistené. Ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a) cit. zákona treba vyložiť tak, že poistenie zodpovednosti kryje (za splnenia ostatných podmienok v ods. 4) aj nároky pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a pozostalí ako poškodení môžu tieto nároky v zmysle § 15 ods. 1 citovaného zákona uplatniť priamo proti poisťovateľovi, a to rovnako ako všetky ostatné nároky na náhradu škody. Podaná žaloba je teda čo do základu dôvodná tak voči žalovanému 1/ ako aj voči žalovanému 2/. Súdu sa javila primeraná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške ním priznanej, t. j. 30.000,- Eur pre každého zo žalobcov, ktorá podľa názoru súdu zodpovedá zásade primeranosti, berúc do úvahy blízky rodinný vzťah rodič - dieťa. Ustanovenie § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka nevymedzuje hranicu pre určenie výšky relutárnej formy náhrady za nemajetkovú ujmu. Náhrada nemateriálnej ujmy v peniazoch slúži len na zmiernenie následkov vzniknutej ujmy, pričom pri stanovení jej výšky je smerodajných niekoľko faktorov, a to či bol škodca pôvodcom takéhoto zásahu, či k zásahu do práv došlo úmyselne alebo z nebanlivosti tak, ako aj to, ako bol žalobca uspokojený v trestnom konaní. Pre určenie výšky primeraného zadosťučinenia v peniazoch sú stanovené dve kritéria, z ktorých súd musí vychádzať, ktorými sú závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých došlo k neoprávnenému

zásahu do osobnosti fyzickej osoby (okolnosti, za ktorých došlo k poručeniu práva). Súd je pritom vždy viazaný ústavným princípom proporcionality, v zmysle ktorého odškodnenie má byť dostatočné, dôstojné a adekvátne. Pri určení výšky náhrady súd prihliadol nielen na následky vzniknuté v dôsledku dopravnej nehody (zmena obvyklého spôsobu života pred dopravnou nehodou, dopad na rodinné vzťahy, prácu a psychické zdravie), ale predovšetkým aj na príčinu dopravnej nehody (hrubé porušenie dopravných predpisov, nakoľko pri dodržaní aspoň maximálnej povolenej rýchlosti by nemuselo dôjsť k fatálnym následkom), ako aj na správanie žalovaného 1/, ktorý neprejavil úprimnú ľútosť na tým, čo spôsobil (čo vyplynulo z vyjadrení žalobcov, výsluchu svedkov a napokon súdiac podľa jeho vyjadrenia k žalobe ľutoval skôr len sám seba a svoju rodinu, a nie rodinu poškodenú). Priznaná suma zodpovedá aj súdnej praxi v obdobných veciach a zásadne sa od nej ako neprimeraná neodkláňa. Vo zvyšnej časti, t. j. nad výšku súdom určenej náhrady nemajetkovej ujmy, súd žalobu ako neopodstatnenú zamietol.

60. Podľa § 232 ods. 2 CSP, lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

61. Súd v danom prípade určil žalovaným 1/ a 2/ lehotu na plnenie 30 dní, berúc na zreteľ výšku priznanej sumy, a navyše v prípade žalovaného 1/ považoval súd za vhodné poskytnúť mu dlhšiu lehotu na zaobstaranie si finančných prostriedkov na úhradu nemajetkovej ujmy.

62. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

63. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

64. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcom 1/ a 2/, ktorí boli v konaní čo do základu úspešní, priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Súd poukazuje na skutočnosť, že v prípade priznania nemajetkovej ujmy sa má za to, akoby žalobca bol plne úspešný, nakoľko bol úspešný čo do základu nároku a výška priznanej sumy sa odvíjala iba od úvahy súdu, vychádzajúc zo satisfakčnej funkcie nemajetkovej ujmy a zásad spravodlivosti. Rozhodujúcou skutočnosťou v tomto prípade je konštatovanie, že došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv. Súd vychádza k nálezmu Ústavného súdu SR z 23. januára 2014, sp. zn. IV. ÚS 599/2013-60.

65. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podľa § 355 ods. 1 CSP podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Piešťany.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP). Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje a e) podpis (§ 127 ods. 1 CSP). Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcim konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP). Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 ods. 3 CSP).

Podľa § 365 ods. 1 až 3 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 CSP, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok), ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie (§ 38 ods. 2 Exekučného poriadku).